

№450, 28-dekabr, 2021 y.

**COVID
19**

COVID-19 ga qarshi vaksinalarning
ishlanmalari bo'yicha

DAYJEST

O'zbekiston Respublikasi Innovatsion rivojlanish vazirligi huzuridagi
Ilmiy-texnik axborot markazi











Toshkent-2021

Jahonda pandemiya bilan bog'liq vaziyat

2021 y. 27-dekabr holatiga ko'ra

Umumiy zararlanganlar soni	-	280 320 475	(+ 385 808)
Sog'ayganlar soni	-	250 344 463	(+ 317 674)
Vafot etganlar soni	-	5 416 625	(+ 3 337)

Mamlakatlar bo'yicha bemorlar soni

	AQSh	-	53 222 424	(+ 96 384)
	Hindiston	-	34 793 333	(+ 6 531)
	Braziliya	-	22 239 436	(+ 4 810)
	Buyuk Britaniya	-	11 891 292	(+ 124 030)
	Rossiya	-	10 392 020	(+ 23 721)
	Turkiya	-	9 307 124	(+ 20 138)
	Fransiya	-	9 116 068	(+ 27 697)
	Germaniya	-	7 009 634	(+ 10 158)
	Eron	-	6 184 762	(+ 1 857)
	O'zbekiston	-	198 387	(+ 145)

Manba: <https://www.worldometers.info/coronavirus/>



Olimlar RNK vaksinalarining koronavirusga qarshi samaradorligini o'rganmoqda

AQSHda RNK vaksinalarining COVID-19 ga qarshi samaradorligi bo'yicha tadqiqotlar o'tkazildi, sinovlar davomida ma'lum vaqt oralig'idan keyin subyektlarda antitanalar darajasi o'lchandi [2,3]. Sinovlar natijasiga ko'ra, vaqt o'tishi bilan bunday preparatlarning samaradorligi faqat o'sib boradi.

Tajribada 15 nafar ko'ngilli ishtirok etib, ularning har biri uch hafta oralig'ida RNK vaksinasining ikki dozasi qabul qilishdi. Olimlar birinchi dozadan so'ng 21, 28, 35, 60, 110 va 200 kundan keyin faol bo'linadigan B-limfotsitlar antitanalarni ishlab chiqaradigan limfa tugunlaridan germinal o'zaklarni olib tashlashdi.

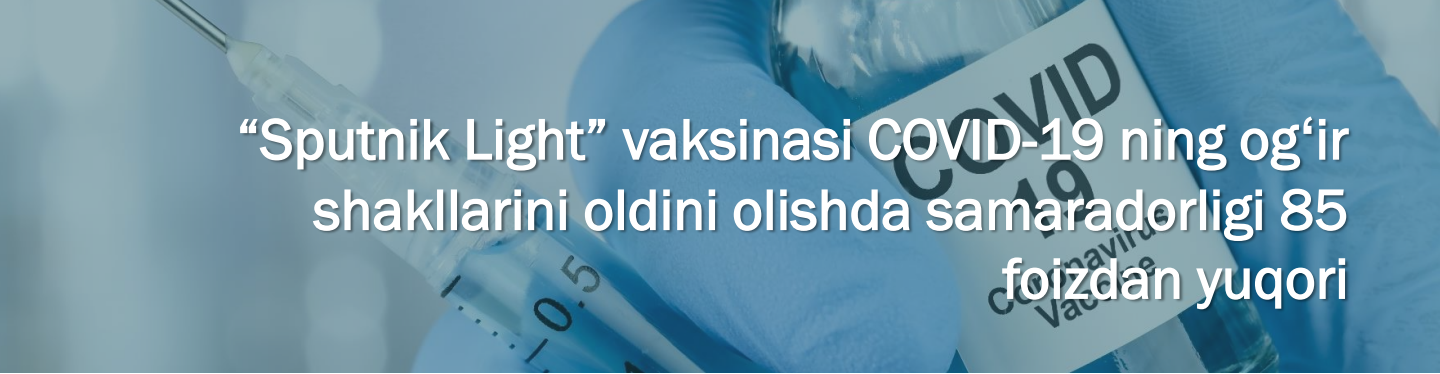


Nemis biotexnologiya kompaniyasi BioNTech tomonidan Amerikaning Pfizer kompaniyasi bilan hamkorlikda ishlab chiqilgan BNT162b2 vaksinasini antitana ishlab chiqarishni kuchaytiradi, shuningdek, immunitet xotirasini rag'batlantiradi. Germinal markazlardagi boshqa immunitet hujayralarining faoliyatini qo'llab-quvvatlovchi follikulyar yordamchi T

hujayralari emlashdan keyin olti oygacha tanada qoladi. T-xelperlar soni kamayib boshlaganda, koronavirusdan himoya uzoq muddatli antitana ishlab chiqaruvchi hujayralar va xotira B-hujayralari tomonidan ta'minlanadi [4].

Olimlar ko'plab follikulyar T-yordamchilari virusning mutatsiyaga uchramaydigan qismiga javob berishini va hatto Omicron variantida ham deyarli o'zgarmasligini aniqladilar. Emlashdan keyin ishlab chiqarilgan antitanalarning asosiy maqsadi inson hujayralaridagi retseptorlarga bog'langan S-oqsildir. S-oqsilidagi mutatsiyalar odatda neytrallashtiruvchi antitanalarning samaradorligini pasaytiradi, lekin S-oqsilning ba'zi qismlari o'zgarishlarga ta'sir qilmaydi.

Infeksiyaga javoban ishlab chiqarilgan dastlabki antitanalar B hujayralari tomonidan ishlab chiqarilganlar kabi samarali emas. T-yordamchilari virusning antigenini (begona molekula) B-limfotsitlarga taqdim etadilar, shundan so'ng ular antitanalarni sintez qila boshlaydilar yoki xotira B-hujayralariga aylanadilar.



“Sputnik Light” vaksinasi COVID-19 ning og‘ir shakllarini oldini olishda samaradorligi 85 foizdan yuqori

Sputnik Light vaksinasi COVID-19 ning og‘ir shakllarini oldini olish samaradorligi 85 foizdan oshadi, dedi Respublika gigiyena, epidemiologiya va sog‘liqni saqlash markazi bosh shifokori o‘rinbosari Irina Glinskaya, Sog‘liqni saqlash vazirligining koronavirus infeksiyasiga qarshi emlashga bag‘ishlangan “COVID-19 savol va javoblar” videolavhalaridan birida [5].

Sputnik Light vaksinasi Rossiyada uzoq vaqtdan buyon foydalanib kelinmoqda, Belorussiyada esa biroz vaqtdan so‘ng joriy qilindi. “Ammo mamlakatimizda preparatdan foydalanish bo‘yicha tajribalar mavjud”, dedi Irina Glinskaya. U preparatni “Sputnik V” ning birinchi komponentiga o‘xshash vektorli vakcina ekanligini ta’kidladi [6].

Shu bilan birga, COVID-19 ga qarshi vaksinaning asosiy maqsadi kasallikni og‘ir shakllarning rivojlanishi va kasalxonaga yotqizishning oldini olishdir. “Bugungi kunda Sputnik Light vaksinasining samaradorligi 85% dan ortiq. Bu juda yuqori ko‘rsatkich va bu alohida ikki komponentli vaktsinalarni qo‘llashdan ancha samarali”, - deya xulosa qildi bosh shifokor o‘rinbosari.



Ukraina koronavirusga qarshi “CoronaVac” vaksinasini ishlab chiqarishni rejalashtirmoqda

Ukraina CoronaVac COVID vaksinasini ishlab chiqarishni rejalashtirmoqda. Birinchi partiya 2022-yil fevral oyida ishga tushiriladi. Bu haqda Ukraina Sog'liqni saqlash vazirligi rahbari o'rinbosari Igor Kuzin ma'lum qildi [7].

Uning ta'kidlashicha, ukrainalik olimlarning ikkita jamoasi Ukraina vaksinasini yaratish masalasi ustida ishlamoqda: akademik Sibirniy va professor Komissarenko jamoasi [8].



Vazir o'rinbosarining qo'shimcha qilishicha, vaksinani yaratish bo'yicha bir qator xususiy sektor tashabbuslari mavjud. Rasmiy vaksinani ishlab chiqish bo'yicha xususiy sektor tomonidan ham qator tashabbuslar borligini ta'kidladi.

Eslatib o'tamiz, bir kun avval Ukrainada yana 117 mingta fuqarolar COVID-19ga qarshi emlangan edi. Emlash kampaniyasi boshlangandan beri 14,5 million ukrainalik kamida bitta ukol olgan. Hammasi bo'lib, taxminan 28 million doza foydalanilgan [9].

Belarusda 12-17 yoshli bolalarni koronavirusga qarshi emlash boshlandi

Belarusda 27-dekabr, dushanba kuni 12 yoshdan oshgan bolalar uchun COVID-19 ga qarshi emlash boshlandi. Bu haqda Respublika Sog'liqni saqlash vazirligi matbuot xizmati xabar berdi. "12-17 yoshli bolalarni COVID-19 ga qarshi emlashga ruxsat berildi. Buning uchun ota-onalar yoki qonuniy vakillar vaksinatsiya uchun rozilik bildirish maqsadida xujjatni imzolashlari kerak", deyiladi vazirlik bayonotida [10].



Bolalarni emlash uchun COVID-19 infeksiyasiga qarshi faollashtirilgan Xitoy vaksinasi(Vero Cell) taklif etiladi.

Emlash immunobiologik preparatni tibbiy qo'llash bo'yicha yo'riqnomada preparatning umumiy xususiyatlari va bolalarda emlashga qarshi ko'rsatmalar mavjud. Vazirlik ta'kidlashicha bolada COVID-19 infeksiyasi yuqtirilganidan keyin 6 oydan kechiktirmay yakunlanishi mumkin [11, 12].





COVID
19
Coronavirus
Vaccine

Manbalar

1. Reported Cases and Deaths by Country, Territory, or Conveyance // <https://www.worldometers.info/coronavirus/> (27.12.2021)
2. Ученые исследовали эффективность РНК-вакцин от коронавируса // <https://ren.tv/news/v-rossii/920114-uchenye-issledovali-effektivnost-rnk-vaktsin-ot-koronavirusa> (27.12.2021)
3. SARS-CoV-2 mRNA vaccination elicits a robust and persistent T follicular helper cell response in humans // [https://www.cell.com/cell/pdf/S0092-8674\(21\)01489-6.pdf?_returnURL=https%3A%2F%2Flinkinghub.elsevier.com%2Fretrieve%2Fpii%2FS0092867421014896%3Fshowall%3Dtrue](https://www.cell.com/cell/pdf/S0092-8674(21)01489-6.pdf?_returnURL=https%3A%2F%2Flinkinghub.elsevier.com%2Fretrieve%2Fpii%2FS0092867421014896%3Fshowall%3Dtrue) (27.12.2021)
4. Раскрыта эффективность РНК-вакцин против коронавируса // <https://lenta.ru/news/2021/12/27/covvaccines/> (27.12.2021)
5. Эффективность вакцины "Спутник Лайт" в предупреждении тяжелых форм COVID-19 превышает 85% // <https://www.belta.by/society/view/effektivnost-vaktsiny-sputnik-lajt-v-preduprezhdenii-tjzhelyh-form-covid-19-prevyshaet-85-476742-2021/> (27.12.2021)
6. Эффективность вакцины "Спутник Лайт" в предупреждении тяжелых форм COVID-19 превышает 85% // <https://vitvesti.by/zdorovie/effektivnost-vaktsiny-sputnik-lajt-v-preduprezhdenii-tjzhelykh-form-covid-19-prevyshaet-85.html> (27.12.2021)
7. Ukraine plans to start production of coronavirus vaccine CoronaVac – Cousin // <https://new.fox-24.com/news/119451.html> (27.12.2021)
8. В Украине планируют начать производство вакцины от коронавируса CoronaVac – Кузин // <https://delo.ua/society/v-ukraine-planiruyut-nacat-proizvodstvo-vakciny-ot-koronavirusa-coronavac-kuzin-390663/> (27.12.2021)
9. В Украине планируют производить CoronaVac // <https://korrespondent.net/ukraine/4431517-v-ukrayne-planiruyut-proyzyvodyt-CoronaVac> (27.12.2021)
10. Вакцинация детей против инфекции COVID-19 началась в Беларуси // <https://www.belta.by/society/view/vaktsinatsija-detej-protiv-infektsii-covid-19-nachalas-v-belarusi-476797-2021/> (27.12.2021)
11. Беларусь начала вакцинацию против коронавируса детей 12-17 лет // https://censor.net/ru/news/3307379/belarus_nachala_vaktsinatsiyu_protiv_koronavirusa_deteyi_1217 лет (27.12.2021)
12. Дети в возрасте 5-11 лет заражаются коронавирусом в 3 раза чаще, чем взрослые // <https://kurer-sreda.ru/2021/12/27/757221-deti-v-vozhaste-5-11-let-zarazhayutsya-koronavirusom-v-3-raza-chashhe-chem-vzroslye> (27.12.2021)



**COVID
19**

**Coronavirus
Vaccine**



O'zbekiston Respublikasi Innovatsion rivojlanish vazirligi huzuridagi
Ilmiy-texnik axborot markazi

Toshkent-2021